

УДК 021:328.184(477)

ПОНЯТТЯ АДВОКАЦІЇ (“ADVOCACY”) У ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ БІБЛІОТЕК

Любов ПУГАЧ, Марія ДЕМЧИШИН

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Валова, 18, м. Львів, 79000, Україна, тел. (032) 239-43-78*

Здійснено спробу розкрити поняття адвокації, яке активно обговорюється теоретиками та практиками бібліотечної справи. Описано основні принципи організації та стратегію адвокаційної діяльності. Розглянуто інформаційні ресурси (передовсім електронні), де представлені інструкції та поради, як правильно організувати адвокаційну діяльність. Зазначено, зокрема, що для українських бібліотекарів важливою буде інформація, запропонована Українською бібліотечною асоціацією та сайтами “Бібліоміст” і “Бібліотекар України”.

Ключові слова: адвокаційна діяльність, лобювання інтересів бібліотек, бібліотеки в соціумі, інформаційне суспільство, Українська бібліотечна асоціація.

У діяльності сучасних бібліотек адвокація з кожним роком відіграє все більшу роль, привертаючи таким чином увагу дослідників. Наприклад, вивченням бібліотечної адвокації займаються члени Української бібліотечної асоціації (УБА). Назвемо, зокрема, таких вітчизняних бібліотекознавців, як-от: Віра Загуменна¹, Світлана Барабаш, Валентина Пашкова², фахівець з адвокації Владислав Кучереносов³. Також УБА розробила програму з адвокати “Через бібліотеки – до знань” та створила блог з адвокації⁴.

Термін “адвокація” (advocacy) полісемічний і має доволі багато відтінків. Слово з англійської мови “advocacy” походить від латинського кореня, що означає “закликати” – “to call to”. Основне значення цього слово трактується як “заклик до людей стати на ваш бік”. Існує кілька подібних слів: дієслово *advocate* – “виступати за”, іменник *advocate* – “адвокат/захисник” та іменник *advocacy* – “адвокація/захист”.

У мовах, на які безпосередньо вплинула латина, це слово також означає “захист”, тому люди асоціюють його з юристом, тим, хто стоїть поруч з обвинуваченим. Тому багато людей асоціюють адвокацію (advocacy) із законом і правовими процесом. Відтак, при згадці слова адвокація (advocacy) часто люди думають про юристів⁵.

---

¹ Загуменна В. В. *Адвокація: представлення інтересів бібліотек*: посіб. для тренерів за прогр. підвищ. кваліфікації / Укр. бібл. асоц., Нац. академія керівних кадрів культури і мистецтв, Центр безперервн. інформ.-бібл. освіти, Головний тренінгов. центр для бібліотекарів. – Київ: Самміт-книга, 2012. – 60 с.

² Пашкова В. С. *Інтелектуальна свобода та доступність інформації в демократичному суспільстві. Етика бібліотечного працівника*: посіб. для тренерів за прогр. підвищ. кваліфікації / Укр. бібл. асоц., Нац. академія керівних кадрів культури і мистецтв, Центр безперервн. інформ.-бібл. освіти, Головний тренінгов. центр для бібліотекарів. – Київ: Самміт-книга, 2012. – 68 с.

³ Кучереносов В. *Ефективне управління та залучення додаткових ресурсів для бібліотек*: посіб. для бібл. працівників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ula.org.ua/bibliomist/images/documents/171/Library_management_Handbook.pdf. – Назва з екрана.

⁴ *Блог з адвокації* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://advocacy-uba.at.ua/blog>.

⁵ *Адвокаційний портал ADVOHUB* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.advohub.org/pro-advokatsiyu>.

Адвокація все ще відносно новий термін, який тільки недавно почали широко використовувати. Для того, щоб сформулювати визначення цього поняття, відповідне до контексту власне особистою адвокації, потрібно спочатку ідентифікувати його головні елементи та характеристики.

Відтак, Людмила Мажара зазначає, що інструменти адвокації – це різні форми впливу на владу. Дослідниця поділяє їх на дві групи: неконфронтаційні (виступи, діалоги, листи, інтерв'ю, круглі столи, петиції, флешмоби) та конфронтаційні (акції протесту, мітинги, страйки, звернення до суду). Авторка рекомендує використовувати неконфронтаційні методи, шукати консенсус, висвітлювати вигоди з вирішення проблеми для посадовця чи органів влади⁶. Основними структурними компонентами адвокації вважаються: змістовий, людський, ресурсний, інформаційно-освітній, часовий. Отже, мета адвокаційної діяльності полягає в тому, щоб надати можливість громаді донести свої ідеї до владних структур, захистити свої права та вирішити певну соціальну несправедливість.

Відтак, можна припустити, що головне в адвокації – переконати в чомусь осіб, які ухвалюють рішення: виділити кошти, затвердити програму, підтримати проект, ввести посаду, припинити сумнівну оптимізацію і т. ін. Щоб цього успішно досягти, потрібно розглядати адвокацію як основну діяльність, для прикладу, й такого соціального інституту, як бібліотека.

Аби ефективно впливати на систему, слід у ній передовсім самому орієнтуватись. Особи, котрі займаються адвокаційною діяльністю, мають розуміти систему влади, законодавчий процес та знати, як ухвалюють рішення⁷. Тому, використовуючи різноманітні засоби та форми адвокаційної роботи, основні зусилля спрямовуються на отримання підтримки та розуміння з боку влади.

Нині стратегічним напрямом діяльності бібліотек є відстоювання і лобювання своїх інтересів. Відтак, поняття “бібліотечна адвокація” трактується як конкретні сплановані зусилля, спрямовані на отримання бібліотекою підтримки та розуміння.

Фахівці з бібліотечної адвокації розробили алгоритм успішного планування бібліотечної адвокаційної кампанії, пропонуючи наступні покрокові дії, як-от:

Крок 1. Вибрати проблему чи питання, з яким планується працювати.

Крок 2. Проаналізувати та дослідити проблему.

Крок 3. Розробити цілі та задачі для адвокаційної роботи.

Крок 4. Визначити цільові групи впливу.

Крок 5. Розшукати потенційних прихильників та захисників, які можуть допомогти вирішити дані питання.

Крок 6. Виявити можливі ресурси.

Крок 7. Обрати методи роботи і застосувати їх.

Крок 8. Очікувати на результат та оцінити ефективність обраних методів.

В адвокаційній діяльності існує значний перелік методів, за допомогою яких можлива реалізація певних поставлених завдань. Зокрема, часто використовують наступні методи: листи, подача документів, проведення візитів, діалоги, дискусійні форми, семінари, “круглі столи”, прес-релізи, прес-конференції, презентації, інтерв'ю у ЗМІ, коаліції, громадські збори, громадські зустрічі, телефонування, PR-заходи, петиції, демонстрації⁸.

⁶ *Адвокаційна діяльність бібліотек* / уклад. Л. Мажара. – Запоріжжя: RVG, 2012. – Вип. 1. – 32 с.

⁷ *Адвокація: представлення інтересів бібліотек: метод. поради* / КЗ “ОУНБ імені Тараса Шевченка”; уклад. Т. В. Горда. – Черкаси: [б. в.], 2015. – 12 с.

⁸ Там само.

Також бібліотечна адвокаційна діяльність вміщує різновиди загальних адвокаційних тактик, як-от: комунікація, зв'язки з громадськістю, просвіта, маркетинг, брендинг і лобіювання. Комунікація – це акт передачі інформації іншим людям; при цьому можуть бути використані різні методи для інформування населення. Відтак, вона передбачає роботу співробітників бібліотеки як із дійсними, так із потенційними читачами. Сюди також входить переконання посадовців у важливості бібліотеки як соціального інституту. Маркетинг використовують для реклами бібліотеки у великих масштабах, без особистої участі працівників. Створенням логотипу чи візуальної ідентичності займається брендинг, який допоможе користувачам легше віднайти бібліотеку. Лобіювання є однією з форм комунікації з органами влади, основний зміст якої полягає у висловленні думки щодо певного документа чи законопроекту.

Для ефективної бібліотечної адвокаційної кампанії необхідно організувати постійну роботу із застосуванням практичного досвіду та теоретичних рекомендацій бібліотечних фахівців⁹. Ці комплексні дії утворять адвокаційну кампанію, яка буде відстоювати та просувати громадські ідеї, цінності, норми. Відтак, для того, аби досягти успіху в бібліотечній діяльності, потрібно використовувати всі можливі методи впливу на органи влади, не боятися щось змінювати в житті та цілеспрямовано крокувати до своєї цілі.

Доволі цікавою є точка зору фахівця – Людмили Мажари – на бібліотечну адвокацію. Дослідниця виокремлює вісім стратегічних груп адвокаційної діяльності:

- 1) створення групи прибічників заради змін;
- 2) освітні стратегії (навчання критичному мисленню, формування вміння самовираження, пошук інформації, аналіз ситуації та формування альтернатив);
- 3) стратегія кооперації (співпраця між різними ланками суспільства для надання інноваційних послуг та підняття рівня місцевої інфраструктури);
- 4) пілотні чи модельні програми (у тих випадках, коли важко вплинути на процес у цілому, окремі моделі демонструють кращий варіант вирішення проблем. Наприклад: якщо керівництво впроваджує колосальні зміни, можна запропонувати прослідкувати їх у пілотній версії, під час реалізації якої висвітлюються всі слабкі сторони даних змін. З іншого боку, пілотна версія може допомогти показати всі переваги пропозиції);
- 5) стратегії судових процесів (основна мета – поширення соціальних змін та захист інтересів користувача через застосування судової системи для апеляції деяких рішень чи законів);
- 6) стратегії конфронтації (мета цих стратегій – привернути увагу до негативних наслідків політики і здійснення тиску. Вони мають насильницький і ненасильницький підхід до акцій із прямою дією);
- 7) стратегії переконання (основна мета – використання інформації, аналіз і заклик громадян для досягнення змін);
- 8) гарний поліцейський – поганий поліцейський (за даною стратегією є дві групи, перша з яких виступає як хороша, що співпрацює з тими особами, які ухвалюють рішення. Інша група виступає як погана, ставить під сумнів і соромить осіб, котрі ухвалюють рішення)¹⁰.

⁹ *Адвокати в бібліотечній сфері*: посібник для бібліотекарів, користувачів і друзів бібліотек: на основі видання Амер. біб. асоціації: пер. з англ. [Електронний ресурс] / наук. ред. В. С. Пашкової. – Режим доступу: http://libinnovate.files.wordpress.com/2009/12/advocacy-toolkit_final1.pdf. – Назва з екрана.

¹⁰ *Адвокаційна діяльність бібліотек* / уклад. Л. Мажара. – Запоріжжя: RVG, 2013. – Вип. 2. – 20 с.

Значну роль в розвитку бібліотечної адвокації відіграє громадськість, адже саме вона є тим стержнем, який утримує бібліотеки на належному рівні. Одним із головних напрямків діяльності бібліотек було і залишається інформування, просвітницька діяльність серед громади міста, активна участь в акціях, які сприяють згуртуванню громадськості та запровадженню інновацій у всіх сферах суспільного життя. “Громадськість нас почує лише тоді, коли ми будемо говорити про себе, рекламувати свої послуги, відстоювати свої права, а найголовніше – будемо цікавитись їхніми проблемами та потребами, ефективно їх задовольняти та шукати шляхи взаємодії та взаємодопомоги”, – йдеться в одному із методичних посібників для бібліотекарів¹¹. Варто пам’ятати, що підтримка громади – важлива складова успішної діяльності бібліотеки.

Отже, для ефективної адвокаційної кампанії потрібно спочатку зібрати інформацію щодо сприйняття та впливу бібліотеки на органи влади. Згодом, за допомогою комунікацій, використовуючи зв’язки з громадськістю, просвіту, маркетинг можна висловити потребу у збільшенні фінансування бібліотек. Послідовне використання всіх етапів бібліотечної адвокації допоможе ефективно розвинути адвокаційну діяльність та отримати підтримку у владних структур. Таким чином бібліотечні працівники та активісти зможуть створити умови для забезпечення стабільного фінансування бібліотек.

Варто зазначити, що результат дій від здійснення адвокаційної діяльності можна отримати швидко. Проте адвокаційна кампанія, яка стосується глобальних рішень, має довготривалий характер і ретельно планується упродовж довгого часу. Аби пришвидшити вирішення певної проблеми, потрібно показати суспільству важливість даного проекту. Тоді, під тиском громадськості, влада буде змушена надати необхідну організаційну та фінансову підтримку.

Будь-яка бібліотечна адвокаційна робота не буде ефективною без проведення відповідної рекламної діяльності інформаційно-бібліотечних установ. Ольга Борисова вважає, що при здійсненні рекламної кампанії значну увагу потрібно приділити фірмовому стилю книгозбірні, способам складання рекламних проектів¹². Слід зауважити, що реклама дозволяє вивчити особливості користувачів за допомогою адекватної, позитивної чи негативної реакції на нестандартні бібліотечні прийоми. На основі такого аналізу можна своєчасно оцінити реакцію на впровадження того чи іншого інноваційного проекту та зрозуміти інтереси і вподобання користувачів бібліотеки.

Розглянемо далі окремі аспекти української бібліотечної адвокації. Цій темі присвячено низку праць сучасних дослідників. Зокрема, В. Загуменна пропонує дотримуватися розуміння адвокації як процесу, спрямованого на зміну політики, законів і практик, які використовують впливові люди, групи та заклади. Вона вважає, що мета адвокації – “просунути” певний погляд, ідею, точку зору, групу людей, чи певну справу шляхом трансформації чи впровадження певної публічної практики¹³.

Дослідниця зауважує, що в своїй роботі бібліотеки використовують адвокаційну діяльність, але потрібно запроваджувати системну роботу адвокації, а не поодинокі заходи, переймати досвід зарубіжних колег і фахівців¹⁴. В. Загуменна зазначає, що

---

¹¹ *Бібліотека – інформаційний центр розвитку громади: метод.-практ. поради / Упр. культури, національностей та релігій Хмельниць. облдержадмін.; ХОУНБ ім. М. Островського. – Хмельницький: [б. в.], 2014. – 28 с.*

¹² Борисова О. О. *Бібліотечно-библиографическая реклама: учебно-практ. пособ. – Москва: Издательство МГУК, ИПО Профиздат, 2002. – 224 с.*

¹³ Загуменна В. В. *Адвокація: представлення інтересів бібліотек...*

¹⁴ Там само. – С. 45.

всім, хто займається бібліотечною справою, потрібно згуртуватись, аби вирішити проблему фінансування бібліотек, доступності їхніх ресурсів, інформатизації бібліотечного сервісу тощо.

Як вже було згадано вище, адвокація – це важливий напрям діяльності Української бібліотечної асоціації. Вона завжди приділяла увагу формуванню іміджу бібліотеки в суспільстві, підвищенню престижу бібліотечної професії та захищала права бібліотекарів і читачів¹⁵. Серед головних завдань УБА є привернення уваги суспільства до бібліотек, покращення співпраці з органами влади та громадянським суспільством з метою забезпечення впливу на бібліотечну політику, процеси законодавчо-нормативного урегулювання та ухвалення управлінських рішень на загальнодержавному й місцевому рівнях. Ці питання розглядаються в щоквартальному бюлетені УБА “БібліоТека”, де описані практична адвокаційна робота та організаційний розвиток УБА з відповідними рекламно-інформаційними та PR-заходами¹⁶.

Яскравим прикладом бібліотечної адвокації є Всеукраїнська літня школа адвокації для бібліотекарів, яку кожного року організовує УБА. Школа навчає бібліотечних фахівців співпрацювати з органами влади, надає доступну інформацію з теорії маркетингових дій, можливостей відстоювати свої ідеї та допомагає підвищувати фаховий рівень з адвокації бібліотекарів і партнерів бібліотек¹⁷.

Адвокаційну роботу активно провадить й Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека. Там організували прес-конференцію та тренінги з адвокації з нагоди старту проекту “Публічні бібліотеки – мости до електронного урядування” за участю представників місцевої влади, ЗМІ, бібліотек, громадського сектору. Також було створено школу молодих бібліотекарів “Сучасна бібліотека – активна громада. Застосовуємо інструменти адвокації” з метою актуалізації знань, набуття навичок та отримання відомостей про інноваційний бібліотечний досвід¹⁸.

Швидкий розвиток інноваційних технологій призводить до того, що бібліотечні фахівці для здійснення адвокаційної кампанії змушені приділити велику увагу мережі Інтернет. Сучасною бібліотечною адвокацією неможливо належно займатися без огляду веб-сайтів, інтернет-блогів та інших електронних ресурсів.

Останнім часом адвокацією все активніше займаються не тільки представники громадянського суспільства, але й самі бібліотекарі. Одним із бібліотечних блогів є “Про адвокацію, фандрейзинг і не тільки”. У ньому розглядаються завдання та мета бібліотечної адвокації¹⁹.

Вартим уваги є український веб-сайт “Бібліоміст”, який надає доступ до актуальної інформації з бібліотечної сфери. На сайті висвітлено новини про конкурси, тренінги, семінари, у яких можуть брати участь всі вітчизняні бібліотеки²⁰. Розробники “Бібліомісту” акцентують увагу на тому, що слід зосереджувати зусилля на

¹⁵ Загуменна В. В. *Адвокація: представлення інтересів бібліотек...* – С. 5.

¹⁶ *БібліоТека: Бюлетень Української бібліотечної асоціації* [Електронний ресурс] / гол. редактор І. О. Шевченко; вип. редактор Я. С. Сошинська. – Режим доступу: <http://ula.org.ua/ua/259-publikaciyi/byuletен>.

¹⁷ *Літня школа з адвокації* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ula.org.ua/ua/konferentsii-seminary-treninhy/konferentsii/icalrepeat>.

¹⁸ *Рівненська обласна наукова бібліотека* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua>.

¹⁹ *Про адвокацію, фандрейзинг і не тільки* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://advocacyinlibrary.blogspot.com>.

²⁰ *Бібліоміст: Ресурси з адвокації* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bibliomist.org.ua/resursi/resursi-z-advokatsiji>.

промоції сучасних українських бібліотек серед широкої громадськості, допомагають забезпечити публічні бібліотеки комп'ютерною технікою. На цьому сайті є рубрика, де показано результати навчання бібліотекарів для підвищення рівня їхньої комп'ютерної грамотності.

Для кожного бібліотечного працівника важливим є знання своїх прав та обов'язків перед органами влади. Спеціально розроблений сайт "Бібліотекар України"²¹ дає змогу бібліотекарям дізнатися про всі новини, що стосуються бібліотечної сфери та є актуальними на сьогоднішній день. На увагу заслуговують юридичні поради щодо розвитку адвокаційної діяльності у книгозбірні. Важливим напрямом роботи цього сайту є блог "питання – відповідь". За його допомогою кожен користувач може задати питання, що стосується проблем бібліотек, і за певний період часу отримати на нього ґрунтовну відповідь. Сайт дає можливість переглянути базу даних Національної парламентської бібліотеки та нові надходження законодавчих актів. Також надається інформація про всі конференції, семінари, проекти, які відбуваються в Україні.

З практичної точки зору є пізнавальним розроблений в рамках проекту UNICEF в Центральній і Східній Європі та СНД сайт, присвячений адвокації прав дітей²². На ньому розміщено чітко сформульований і легко доступний модуль тренінгу з адвокації, який розроблено для співробітників UNICEF та їхніх партнерів. Головним елементом сайту є посібник з адвокації, доступний російською та англійською мовами. Веб-сайт "UNICEF unite for children" для організації адвокаційної кампанії рекомендує звернути увагу на сайт GoDaddy²³. Працівники компанії GoDaddy допомагають власникам компаній та організацій втілювати адвокаційні ідеї через онлайн. Відтак, використання рекламної кампанії цього сайту дозволить багатьом бібліотекам успішно здійснювати свою адвокаційну діяльність.

Адвокаційний портал ADVOHUB.ORG²⁴ створений Центром Політичних Студій та Аналітики для допомоги активістам у боротьбі із суспільними проблемами. Розробники зазначають, що можливості сайту стануть у нагоді як усім зацікавленим, так і експертам, що своєю діяльністю творять позитивні зміни в Україні. Головною ланкою веб-порталу є розроблений тренажер Адволаб.

ADVOLAB – це покрокова інструкція з шаблонами, підказками та порадами для створення адвокаційної кампанії. Цікавим є те, що програма обраховує позитивні й негативні сторони діяльності. Після заповнення всіх елементів ланцюжка, ADVOLAB згенерує всі відповіді в єдиний документ для фінального редагування. Також, на сайті міститься підбірка інформаційних матеріалів про адвокацію. Тому бібліотечним фахівцям, які мають на меті розпочинати адвокаційну кампанію, варто б було використати програму ADVOLAB для перевірки всіх можливих варіантів розвитку подій та для здобуття нових знань.

Отже, адвокація – це спрямований на зміну політики, законів і практик процес, який проводять впливові люди на захист інтересів групи чи громадських закладів на місцевому, національному, регіональному чи міжнародному рівнях. Адвокаційна діяль-

²¹ *Бібліотекар України* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://profy.nplu.org/links.php?lng=uk>.

²² *UNICEF unite for children* [Електронний ресурс]: [веб-портал]. – Режим доступу: http://www.advocate-for-children.org/ru/advocacy/laying_a_conceptual_foundation_/whats_advocacy.

²³ *GoDaddy* [Електронний ресурс]: [веб-портал]. – Режим доступу: <https://ua.godaddy.com/newscenter/about-godaddy.aspx?isc=GPPT02K500&ci=>.

²⁴ *Адвокаційний портал ADVOHUB* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.advohub.org/pro-advokatsiyu>.

ність не може відбуватися без таких компонентів, як формування тісного зв'язку з громадськістю, розвиток соціальних комунікацій, використання громадського моніторингу та експертизи, знання відповідної системи управління та менеджменту. Варто зазначити, що розвиток адвокаційної діяльності буде ефективнішим при активному використанні маркетингу та реклами. Ці компоненти мають безпосередній комунікаційний зв'язок із владними структурами та ринком, а значить, і з фінансами, за допомогою яких бібліотека зможе розвивати свою інноваційну діяльність.

Проаналізувавши сказане вище та провівши паралелі між закордонним “адвокаційним бібліотечним життям” та вітчизняним, спробуємо підсумувати, що адвокаційна робота буде успішною, якщо будуть виконані такі головні критерії:

- активна позиція дирекції бібліотеки;
- соціальна свідомість працівників бібліотек;
- досконале знання нормативно-правових документів;
- ефективний соціально-комунікаційний зв'язок між громадськими організаціями і владними структурами тощо.

Список використаної літератури

1. *Адвокаси в бібліотечній сфері*: посібник для бібліотекарів, користувачів і друзів бібліотек: на основі видання Амер. біб. асоціації: пер. з англ. [Електронний ресурс] / наук. ред. В. С. Пашкової. – Режим доступу: https://libinnovate.files.wordpress.com/2009/12/advocacy-toolkit_final1.pdf. – Назва з екрану.
2. *Адвокаційна діяльність бібліотек* / уклад. Л. Мажара. – Запоріжжя: RVG, 2012. – Вип. 1. – 32 с.; 2013. – Вип. 2. – 20 с.
3. *Адвокаційний портал ADVOHUB* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.advohub.org/pro-advokatsiyu>.
4. *Адвокація: представлення інтересів бібліотек*: метод. поради / КЗ “ОУНБ імені Тараса Шевченка”; уклад. Т. В. Горда. – Черкаси: [б. в.], 2015. – 12 с.
5. *Бібліоміст: Ресурси з адвокації* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bibliomist.org/ua/resursi/resursi-z-advokatsiji>.
6. *Бібліотека – інформаційний центр розвитку громади*: метод.-практ. поради / Упр. культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін.; ХОУНБ ім. М. Островського. – Хмельницький: [б. в.], 2014. – 28 с.
7. *БібліоТека: Бюлетень Української бібліотечної асоціації* [Електронний ресурс] / гол. редактор І. О. Шевченко; вип. редактор Я. Є. Сошинська. – Режим доступу: <http://ula.org.ua/ua/259-publikaciyi/byuletен>.
8. *Бібліотекар України* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://profy.nplu.org/links.php?lng=uk>.
9. *Блог з адвокації* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://advocacy-uba.at.ua/bloghttp://advocacy-uba.at.ua/blog>.
10. Борисова О. О. *Бібліотечно-библиографическая реклама*: учебно-практ. пособ. – Москва: Издательство МГУК, ИПО Профиздат, 2002. – 224 с.
11. Загуменна В. В. *Адвокація: представлення інтересів бібліотек*: посіб. для тренерів за прогр. підвищ. кваліфікації / Укр. бібл. асоц., Нац. академія керівних кадрів культури і мистецтв, Центр безперервн. інформ.-бібл. освіти, Головний тренінгов. центр для бібліотекарів. – Київ: Самміт-книга, 2012. – 60 с.

12. Кучереносов В. *Ефективне управління та залучення додаткових ресурсів для бібліотек*: посіб. для бібл. працівників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ula.org.ua/bibliomist/images/documents/171/Library_management_Handbook.pdf. – Назва з екрану.
13. *Літня школа з адвокатури* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ula.org.ua/ua/konferentsii-seminary-treninhy/konferentsii/icalrepeat>.
14. Пашкова В. С. *Інтелектуальна свобода та доступність інформації в демократичному суспільстві. Етика бібліотечного працівника* : посіб. для тренерів за прогн. підвищ. кваліфікації / Укр. бібл. асоц., Нац. академія керівних кадрів культури і мистецтв, Центр безперервн. інформ.-бібл. освіти, Головний тренінгов. центр для бібліотекарів. – Київ: Самміт-книга, 2012. – 68 с.
15. *Про адвокатуру, фандрейзинг і не тільки* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://advocacyinlibrary.blogspot.com>.
16. *Рівненська обласна наукова бібліотека* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua>.
17. *GoDaddy* [Електронний ресурс]: [веб-портал]. – Режим доступу: <https://ua.godaddy.com/newscenter/about-godaddy.aspx?isc=GPPT02K500&ci=>.
18. *UNICEF unite for children* [Електронний ресурс]: [веб-портал]. – Режим доступу: http://www.advocate-for-children.org/ru/advocacy/laying_a_conceptual_foundation/whatis_advocacy.

THE CONCEPT OF ADVOCACY IN THE ACTIVITIES OF THE MODERN LIBRARIES

Liubov PUHACH, Maria DEMCHYSHYN

*Lviv Ivan Franko National University,
18, Valova Str., Lviv, 79000, Ukraine, tel. (032) 239-43-78*

An attempt was made to disclose the concept of advocacy actively discussed by theorists and practitioners of librarianship. The article describes the main principles of advocacy organization and strategy. It analyzes the information resources (primarily electronic ones) which offer instructions and guidelines on how to organize advocacy activities correctly. It is noted, in particular, that the Ukrainian librarians can make use of the information offered by the Ukrainian Library Association and the websites “Bibliomost” and “Librarian of Ukraine”.

Keywords: advocacy, lobbying libraries’ interests, libraries in society, information society, Ukrainian Library Association.

Стаття надійшла до редколегії 03.08.2016

Прийнята до друку 26.08.2016